

Justyn Skowron

Kocierzew Południowy, gm.
Kocierzew, woj. skierniewickie.
Stanowisko 3

Informator Archeologiczny : badania 19, 98-99

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KAMIENCZYK-BŁONIE
woj. ostrołęckie

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Grażyna Dmochowska przy udziale Macieja Furmańskiego. Konsultacja merytoryczna - doc. dr hab. Teresa Węgrzynowicz. Finansował WKZ w Ostrołęce. Trzeci sezon badań. Osada kultury wielbarskiej. Pozostałości osadnictwa kultur: trzcinieckiej i lużyckiej.

Przebadano obszar o pow. 123 m², obejmujący część kulminacji i stoku wschodniego wydmy. Odsłonięto 36 obiektów archeologicznych: 7 jam z epoki brązu lub wczesnej epoki żelaza, 28 palenisk i skupisko ceramiki kultury wielbarskiej, częściowo wyeksploatowane w zeszłym sezonie wykopaliskowym.

Jamy miały zarysy w przybliżeniu owalne lub kolisty, wypełniska brunatnożółte lub szaroczarne i kształty w profilach na ogół nieckowate. Zawierały nieliczny materiał ceramiczny charakterystyczny dla kultury lużyckiej /m. in. ułamki wylewów naczyń z otworkami pod krawędzią/, kilka wyrobów krzemienianych, kamienno rozcieracz, przepalone kości zwierzęce /?/ oraz drobne węgielki drzewne. Omawiane obiekty skupiały się w części południowej badanego terenu, na kulminacji wydmy, poza zasięgiem osadnictwa kultury wielbarskiej.

W br. nie natrafiono na materiał zabytkowy kultury trzcinieckiej.

Paleniska o zarysach prostokątnych, wypełniskach czaranych i kształtach w profilach nieckowatych, orientowane były na ogół dłuższym bokiem zgodnie z osią W-E. Ich dna i obrzeża wykładane były warstwą kamieni /niekiedy celowo pohupanych na płaskie płyty/, obecnie silnie przepalonych. Pod kamieniami lub koło nich zachowały się pozostałości zwęglonych belek dębowych, ułożonych równoległe do siebie na różnych poziomach lub naprzemiennie na sobie, piętrowo. W znacznej części palenisk - w wypełniskach lub na skrajach, natrafiono skupiska nie spalonych zębów bydłych. Materiał ceramiczny znaleziony w omawianych obiektach jest niezwykle ubogi: częściowo zachowane naczynie grupy VI wg systematyki ceramiki kultury wielbarskiej R. Schindlera, dno i część przydenna innego oraz pojedyncze ułamki m. in. naczyńa sitowatego. W kilku paleniskach natrafiono na grudki surowej gliny - białej lub rudej, bryłki polepy oraz pojedyncze, drobnutkie przepalone kostki. Paleniska obejmują swym zasięgiem kulminację i część stoku E wydmy. Na kulminacji obiekty posadowione są bardzo gęsto. Często zachodziły na siebie, jeden obiekt był wyraźnie wkopany w sąsiedni. Wyjątkowo natrafiono też na piętrowy układ palenisk: dwa sąsiadujące ze sobą obiekty zostały skonstruowane nad trzecim, już wykorzystanym. Zagęszczenie palenisk zmniejsza się w części E obszaru ich występowania. Granica palenisk biegnie tutaj w przybliżeniu zgodnie z kierunkiem NE-SW.

Wyeksploatowane do końca w br. wielowarstwowe skupisko ceramiki kultury wielbarskiej położone jest poza zasięgiem palenisk, tak na kulminacji, jak i na stoku wschodnim wydmy. Od północy i zachodu, w odległości ok. 1-3 m, otaczają je paleniska, wyznaczające skraj wschodni obszaru ich występowania. Skupisko ma kształt nieregularnego owalu o wym. maks. 4,8 x 6,8 m /dłuższy bok zgodny z osią W-E/. Zarys obiektu w żółtym piasku wyznaczały jedynie gęsto zalegające ułamki ceramiki. Łącznie /w ciągu dwóch sezonów wykopaliskowych/ zabrano ok. 19.500 fr. naczyń. Wydaje się, iż pierwotnie skupisko było bogatsze - z humusu nad nim pochodzi ok. 7.500 ułamków. Pozyskane w br. fragmenty /z humusu - ok. 1.700, z żółtego piasku - ok. 12.500/ składają się na kilkadziesiąt naczyń, wśród których najczęstsze są okazy grupy I wg klasyfikacji R. Schindlera, rzadsze grup II, III/IV, VI, XIV, XV, XVI i in.

Materiał ceramiczny pozyskany z obiektów kultury wielbarskiej mieści się w ramach czasowych B₂/C₁-C₂.

Badania będą kontynuowane.

KALISZ-ZAWODZIE
Grodzisko

patrz
wczesne średniowiecze

KOCIERZEW POŁUDNIOWY, gm. Kocierzew
woj. skierniewickie
Stanowisko 3

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Skierniewicach

Badania prowadził mgr Justyn Skowron. Finansował WKZ w Skierniewicach. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury przeworskiej ze starszego i początków młodszego okresu rzymskiego.

Stanowisko położone jest na niewielkiej wyniosłości /częściowo mocno zniwelowanej przez wybieranie piasku/ otoczonej od północy, wschodu i południa pozostałościami bagien i łągów w postaci podmokłych "wysp" i stawów prawdopodobnie pochodzenia wytopiskowego.

Odsłonięto 60 m². W wyniku przeprowadzonych badań ratowniczych ustalono, że znaczna część cmentarzyska uległa poważnym zniszczeniom w wyniku eksploatacji piaskownicy i melioracji gruntów. Uzyskano duże ilości przemieszanego materiału ceramicznego ze zniszczonych grobów oraz odkryto trzy częściowo zniszczone groby ciałopalne, z których dwa - groby 2 i 3 - były z całą pewnością popielnicowe. Ocalały dolne partie popielnic ustawione na płasko hpanych kamieniach. Jamy grobowe posiadały wypełnisko ciemno szare, a w części centralnej czarne o wym. 116 x 105 cm /grób 1/ i 120 x 193 cm /grób 3/. Grób 2 o jamie silnie rozora-

nej był zamazonany na powierzchni stałą kamlenną o wym. 150 x 75 x 87 cm. W obrębie zespołów grobowych znaleziono poza ceramiką: ostrogę brązową grupy I K. Gołkowskiego, żelazną półkolistą sprzączkę do pasa, fragment zapinki brązowej, niewielkie okucie żelazne, mały przęślik lub paciorek gliniany, nóż żelazny, dwa przęśliki gliniane. Z zabytków znalezionych liczno m. in. zapinkę brązową z grupy pochodnych od silnie profilowanych. Na podstawie wyglądu jam grobowych, licznych ułamków naczyń i niektórych zabytków metalowych można wstępnie ustalić chronologię cmentarzyska od starszego okresu rzymskiego do początków młodszego okresu rzymskiego.

Materiały znajdują się w BBIDZ w Skiernewicach.

Badania będą kontynuowane.

KONDRATOWICE
woj. wrocławskie
Stanowisko 10

Uniwersytet Wrocławski
Katedra Archeologii

Badania prowadził mgr Marek Bednarek. Konsultant - doc. dr hab. Stanisław Parca. Finansował Uniwersytet Wrocławski. Pierwszy sezon badań. Osada produkcyjna z okresu wpływów rzymskich - faza E₂-C₁.

Wykopiska miały na celu rozpoznanie charakteru osadnictwa oraz uściślenie chronologii stanowiska odkrytego w czasie badań AZP w 1984 r. prowadzonych pod kierownictwem W. Wojciechowskiego.

Badane stanowisko położone jest przy wschodnim krańcu wsi Kondratowice. Użytkowane jest ono na krawędzi niewielkiej doliny Małej Ślezy, która przepływa na południe od niego w odległości ok. 700 m. Wzdłuż stanowiska przepływa niewielki strumień, który zbiera wodę z misko położonych łąk. Orientacyjny obszar stwierdzony na podstawie materiału występującego na powierzchni wynosi ok. 20 ha. /długość ok. 800 m i szerokość 150-250 m/. Całość użytkowana jest jako pole orne.

W czasie badań założono dziesięć sondażi: dziewięć w części zachodniej stanowiska i jeden we wschodniej, tam gdzie znajduje się największa wyniosłość terenu. Odległość między sondażami w części zachodniej wynosiła od 20 do 70 m.

W wykopach natrafiono na fragmenty 5 większych obiektów i 6 jam postępowych.

Na szczególną uwagę zasługuje piec garncarski odkryty w sondażu nr 8 /eksplorację pieca odłożono na rok przysyłki/. Jama odpadkowa z licznymi fr. ceramiki i kośćmi zwierzęcymi, znajdująca się bezpośrednio na rumowisku pieca, pozwala na datowanie go nie później niż na fazę C₁ okresu wpływów rzymskich.

Sondaże wykazały, że mamy do czynienia z osadą, w której była rozwinięta produkcja hutnicza /fr. żuźla w wykopie nr 1, 2 i 3/ oraz produkcja garncarska. Poświadczona jest również przedziałnictwo /przęślik w sondażu nr 10/ oraz obróbka kości /zębro zwierzęce-półsurowiec - ze śladami starannej obróbki/.

Zebrany materiał ceramiczny pozwala wstępnie datować osadę na fazę E₂-C₁ okresu wpływów rzymskich. Jako ślad osadnictwa innych kultur możemy uznać 1 fr. naczynia kultury ceramiki sznurowej i fr. naczynia średniowiecznych /XI-XII w. /.

Przewidziana jest kontynuacja badań.

KRASNYSTAW
woj. zamojskie
Stanowisko - Zamek

patrz
późne średniowiecze

KRÓLOWE, gm. Głubczyce
woj. opolskie
Stanowisko I

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Opolu

Badania prowadzili mgr Krzysztof Spychała i mgr Ewa Maruszek /autorka sprawozdania/. Finansował WKZ w Opolu. Pierwszy sezon badań. Osada ludności okresu neolitu i kultury przeworskiej.

Stanowisko jest położone po północno-zachodniej stronie drogi polnej, łączącej wsie Królowe i Zawiszce, w odległości ok. 500 m na południe od wschodniego skraju wsi Królowe, po północnej stronie strumienia zasilającego stawy hodowlane.

Odkryte zostało we wrześniu 1985 r. w toku nadzoru archeologicznego prac melioracyjnych. Rowy melioracyjne odsłoniły 12 obiektów zalegających na głębokości od 22 do 32 cm pod warstwą orną. Obiekty te, po odczyszczeniu ich profilów na ścianach rowów melioracyjnych, dokumentowano bez rozkopowywania w całości.

Wyróżniono jedną jamę odpadkową, datowaną na kulturę przeworską /faza D/, jedną jamę zasobową o nieokreślonej chronologii oraz jedną o nieokreślonej funkcji, datowaną na neolit. Pozostałe obiekty nie dostarczyły żadnego materiału zabytkowego, ich funkcja i chronologia są niejasne. Zabytki zostaną przekazane do Muzeum Śląska Opolskiego.

Nie przewiduje się kontynuacji badań.